FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra blízkovýchodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
posudek oponenta

Práci předložil(a) student(ka): Aneta Horčičková

Název práce: Íránská konstituční revoluce 1905-1911

Oponoval: Mgr. Veronika Sobotková, Ph.D.

1. **CÍL PRÁCE**

Cílem práce bylo zmapovat celé období konstituční revoluce v Persii a roli Arménů v této revoluci. Cíl práce považuji za splněný - práce se snaží popsat události v Persii od roku 1905 do roku 1911 a poslední část textu se věnuje arménským politickým stranám a jejich vlivu na průběh událostí.

2. **OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ** *(náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):*

Obsahově nenáročná DP, neboť danému tématu bylo věnováno již velké množství odborných prací. V podstatě se jedná o čistě sumarizační práci na základě sekundární literatury. Slibovaná „analýza sekundární literatury, článků a internetových zdrojů" (viz str. 9) provedena nebyla a ani není zřejmé, co je tím myšleno. Z práce nevyplynuly žádné závěry, kapitola Závěr je spíše shrnutí již dříve popsaného. Žádné vlastní úvahy či zajímavé komparace v práci nejsou.

Není jasné, proč si autorka práce vybrala jako vedlejší cíl roli Arménů v této revoluci a ani v textu to není řádně vysvětleno. Je pravda, že měli na revoluci velký podíl, ale aktérů tam bylo mnohem více a s větším podílem, těmi ale se práce detailně nezabývá.

Přílohy v práci nejsou a ani je nepovažuji nutné.

3. **FORMÁLNÍ ÚPRAVA** *(jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):*

Hlavním problémem předložené diplomové práce je její celková nedostatečná formální úprava. Předně, jazykový projev zcela neodpovídá dané úrovni závěrečné práce, obzvláště na filozofické fakultě. Text je krkolomný, styl psaní neodpovídá odborné práci, věty jsou většinou jednoduché (místy chybí i sloveso), slova se opakují, určité části textu vůbec nedávají smysl. Někdy nedávají smysl ani jednotlivé věty – např. str. 23 „*Žena, která by pozbývala individuální svobody, by byla viděna jako sexuálně promiskuitní.*" Vyskytují se i gramatické chyby - např. jaký je důvod psaní „Šáh" s velkým š prakticky v celém textu?.

Celý text navíc trpí celkovou špatnou obsahovou stavbou, nepředkládá fakta logicky za sebou, je chaotický, skáče z jedné věci na jinou, v textu se náhle objevují zcela nové termíny a jména bez předchozího osvětlení. Text operuje s termíny jako „požadavky", „reformy", ale nikde neuvádí, jaké to byly požadavky nebo jaké konkrétní reformy byly přislíbeny / provedeny, což vede k velmi vágní prezentaci daného tématu. V textu je dále množství různých historických omylů či nepřesností, které zde nelze vůbec vypočítat. Těžko říci odkud tyto pochybení pochází, neboť kontrola zdrojového textu není většinou možná (viz dále).

Druhým velkým formálním problémem je správnost citací a odkazů na literaturu. Autorka zvolila citování tzv. Harvardským stylem (jméno, datum), který se ale správně píše na konec použité věty / textu a až za ním je tečka. V práci však je obvykle odkaz umístěn až za tečku, ojediněle před tečku, několikrát i zcela bez tečky na konci věty. K tomu připočítejme nekonzistentní používání čárek, mezer a podobně. Většina zdrojů je v závěrečném seznamu správně zapsána, ale ne zcela konzistentně a někde chybí kurzíva.

Jako hlavní problém ovšem vidím SPRÁVNOST odkazování na použité zdroje. Namátková kontrola samotného úvodu textu ukázala, že uvedené strany neodpovídají daným zdrojům:

- Str. 10 (Ammanat, 1997, s.9, 10) – odkaz na druhy Náseroddína a zahraniční vliv. Kniha AMANAT, Abbas. The Pivot of the Universe: Nasir al-Din Shah and the Iranian Monarchy 1831-1896. London: I.B.Tauris, 1997 na těchto dvou stranách ve skutečnosti popisuje pozici Qádžárovských vládců a jimi používané tituly.
- Str. 10 (Keddie, 1966, s. 20, 38) – odkaz na tabákovou fatwu. Kniha Nikky R. Kedie: *Religion and rebellion in Iran: The tobacco protest of 1891-1892* je 163 stran rozsáhlá publikace, do strany 38 je rozebíráno teprve udělení tabákové koncese. Jak může být odkazováno na tabákovou fatwu s použitím stran 20 a 38? (odraz tabákového hnutí, které spatřujeme v konstitučním hnutí 1905, je v knize až na samotném konci)
- Str. 10 (Kia, 2001, s.35) a příslušný záznam v seznamu – článek ve skutečnosti je na stranách 101-141. Ani na straně 35 (odpočítáno) takováto informace není – tj. nedohledatelný zdroj

Dále jen namátkově:

- Str. 11 (Abrahamian, 1979, s.403, 404) – na daných stranách vůbec není odkazovaná informace
- Str. 15 (Abassy, 2006, s.297) – nesedí, daná info je na str. 295-296
- Str. 18 (Kakar, 2011) – všechny odkazované informace se v článku „Elections" na portále Encyclopedia Irannica nevyskytují, v podstatě je tam jen jediná „Novost praxe a restriktivní omezení voličů, spolu s nespolupracujícími vládními úředníky a absencí infrastrukturních zařízení, znamenaly nízkou volební účast", což autorka parafrázuje jako „Neochotná spolupráce místních místodržících a pomalé dopravní spojení vedlo k nižší volební účasti a celkovému zpomalení volby dalších poslanců." – těžko říci, kde se vzali „místodržící" a „poslanci", infrastruktura nejsou jen cesty a doprava
- Str. 58 (Payaslian, 2007, s.250-251) – text knihy končí na str. 229, tato informace je z poznámek?

Již tato velmi namátková a nesystematická kontrola vzbudila značnou pochybnost o správnosti citací a odkazů na použité zdroje. Většina uvedených zdrojů však zkontrolovat vůbec nelze, neboť uvedené knihy ani články nejsou dostupné v českých knihovnách, ani na internetu a u zhruba poloviny článků je vidět maximálně abstrakt. Jak z nich mohla autorka čerpat?

Třetí formální věcí (minoritní problém) je kvalita přepisů a konzistentnost jmen. V tomto ohledu vidíme taktéž určitá pochybení, například u autorů publikací (např. Ammanat, jinde Amanat, někdy Sunny, jinde Suny). Opravdu nevím, zda je vhodné počešťovat Williama Morgana Shustera na Šustra, neboť to určitě není v češtině zažitá podoba jeho jména. Perská jména jsou obvykle přepsána dobře, u arménských pochopitelně správný přepis neznám, ale perský přepis jména napovídá, že Jeprem Chán je asi vhodnější než Yeprem Chán. Detailem jsou pak chyby typu „perský termín *monawar al-fekr*" (str. 15) – student blízkovýchodních studií by si mohl povšimnout, že se jedná o persky přepsaný arabský termín, což je ve zdrojovém textu také jasně napsáno (přesněji je tam *monáwwar al-fekr*, studentka to i špatně přepsala!).

4. **STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE** *(celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):*

Celkový dojem z diplomové práce bohužel není dobrý, je to velice nepřesvědčivá práce. Ačkoliv je téma nekomplikované a k dispozici je i dost zdrojů, výsledný text předložené diplomové práce je povrchní a zmatený, místy navíc nepřesný a stylistický neobratný. Nejvíce znepokojivé však je, že v textu není vidět snaha skutečně pochopit příčiny a důsledky konstituční revoluce. Mám z něj spíše dojem mechanického vršení jednoho odstavce za druhým (jeden každý z jednoho zdroje, viz dále), bez větších souvislostí a snahy o propojení jednotlivých faktů.

Stačí se podívat jen na samotný začátek textu, na kapitolu 2.1 Příčiny konstituční revoluce. Činí pouhopouhou jednu a kousek strany a z příčin zde není vysvětleno vůbec nic, text obsahuje pouze útržkovité „výkřiky" ohledně koncesí, aniž by bylo jakkoliv vysvětleno, v čem přesně poškozovaly Persii atd. Přitom pouze příčinám konstituční revoluce bylo věnováno mnoho pěkných, velmi propracovaných článků (např. Abrahamian, 1979), který je zde jednou odkazován, ale u naprosto nevhodné příležitosti. Proč nebyl řádně prostudován a správně využit, pochopitelně v kombinaci s mnohými dalšími, které se čistě příčinám věnují? V textu nejsou ani řádně osvětleny hlavní požadavky konstituční revoluce, nemohou být přeskočeny jednou obecnou větou a nemohou být také rozstrkány různě po textu. Je to přece klíč k celé této události, musí být prezentovány uceleně a jasně. Jak je již uvedeno výše, množství historický nepřesností (např. „cesty íránských imigrantů do Ázerbájdžánu" v roce 1906 (zhruba), obchodníci, kteří byli v roce 1906 (zhruba) „významnými členy v parlamentu") a zvláštních vyjádření (např. „celnický úřad") je tak vysoký, není možné je vypočítávat.

Celkovou obsahovou a stylistickou úroveň textů může ilustrovat tento odstavec z počátku práce:

„Moc, která do té doby byla v rukou monarchy, měla přejít do legislativy. Šáh bude podřízen vládě, která bude tvořena parlamentem. Jeho suverenita je od Boha, a ne od starověkých perských králů a je to jemu svěřená důvěra lidu. Je jeho zástupcem. Jeho soudní budget musí být schválen madžlesem. Je pouze nominálním velitelem ozbrojených sil. Šáhovi by vlastně zůstala jen jedna výsada, a to jmenovat polovinu senátu, ale vzhledem k tomu, že senát nebyl svolán po dobu 43 let, i toto byla celkem zbytečná výsada. (Afary, 1996, s.92-95)" str. 21-22.

Je nutno podotknout, že jazyková kvalita této diplomové práce se směrem j jejímu konci trochu zlepšuje, rozhodně nejhorší je tedy kvalita kapitoly 2, kapitoly 3 – 5 jsou s výhradami přijatelné. Zvláštní je, že celá kapitola 5. Role Arménů (tedy okrajový cíl práce) působí celkově lépe než popis vlastní konstituční revoluce (hlavní cíl práce).

Předložená práce ve svém závěru opravdu bohatý seznam použité literatury v angličtině (13 stran) a jedná opravdu o velmi kvalitní zdroje. Nicméně, na práci s těmito zdroji je zarážející několik věcí. Předně, většina uváděných monografií není dostupná v českých knihovnách ani na internetu, to samé se týká článků, jejichž odkaz vede čtenáře pouze k abstraktu, vlastní obsah je zpoplatněn. Zadruhé, většina uvedených zdrojů je ve vlastním textu zdrojována pouze jednou, u jednoho jediného odstavce. To je jistě pochopitelné u specializovaných studií, které autor využije pro nějaký detail, ale zde se to týká i velmi všeobecných zdrojů, které je možno citovat prakticky v průběhu celé práce.

Zcela neodpovídající jazykový styl práce, nedostatečná logická stavba práce (zejm. v úvodu) a podezřelá práce se zdroji jsou hlavními důvodu pro nedoporučení této práce k obhajobě.

Z těchto závažných důvodů doporučuji práci přepracovat:

- Řádně a hlouběji zpracovat vybrané téma, např. pečlivě osvětlit příčiny a důsledky revolučního hnutí, vysvětlit roli všech aktérů hnutí (např. pokud je popisována úloha bachtijárských kmenů, musí být také vysvětleno, kdo to je a jakou pozici mají ve společnosti)
- Věnovat pozornost vlastnímu textu, logicky a historicky správně předkládat čtenáři fakta a vystavět celou historii této události (je třeba nynější kusé a útržkovité informace řádně pospojovat)
- Ujistit se, že všechny termíny a jména jsou při prvním výskytu řádně osvětlena
- Text pečlivě jazykově upravit, aby byl čtivý a současně aby odpovídal stylu vědecké práce (tj. napříště je vhodné vyvarovat se množství rétorických otázek a mouder typu „*Ale není slib jako slib.*")
- Úpravy se týkají hlavně kapitoly 2. (slabá obsahově i jazykově). Kapitoly 3 a 4 také zasluhují částečné úpravy
- Řádně pracovat se všemi dostupnými zdroji, kombinovat je, komparovat apod. (v celém textu)
- Zrevidovat odkazy na zdroje, které evidentně nejsou přesné (v celém textu)

5. **OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ** *(jedna až tři)*

nemám

6. **NAVRHOVANÁ ZNÁMKA** *(výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):*

Nedoporučuji k obhajobě

Datum: 17. 5. 2021